

ბიზნესტექნოლოგიების ფაკულტეტი

2018 წელს გაწეული სამეცნიერო-კვლევითი საქმიანობის ანგარიში

უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულების დასახელება
საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი

სამეცნიერო ან სასწავლო ერთეულის დასახელება
საჯარო მმართველობისა და ელექტრონული ბიზნესის დეპარტამენტი

სამეცნიერო ან სასწავლო ერთეულის პერსონალური შემადგენლობა ხელმძღვანელის მითითებით

დეპარტამენტის ხელმძღვანელი: პროფესორი გენადი იაშვილი
სამეცნიერო ერთეულის პერსონალური შემადგენლობა:

პროფესორები:

კონსტანტინე აბულაძე;
გიორგი ბაღათურია;
შოთა დოლონაძე;
ალექსანდრე ედიბერიძე;
გენადი იაშვილი;
თინათინ იაშვილი;
ირინე იაშვილი;
მარიამ ცაცანაშვილი;
ოთარ ქოჩორაძე.

ასოცირებული პროფესორები:

ოთარ ბაღათურია;
დავით ლელაძე;
ნუნუ ოვსიანიკოვა;
თამარ რევაზიშვილი;
მიხეილ ქანთარია.
გელა ჭიკაძე.

ასისტენტ პროფესორები:

მაგდა ბაქანიძე;
ბესიკ შერაზადიშვილი;
ზაზა ქოიავა;

ასისტენტი: სოფიო დოლონაძე

4. ბეჭდური პროდუქციის გამოცემა საქართველოში

4. 2. სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება, საერთაშორისო სტანდარტული კოდი ISBN	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	ს. დოლონაძე, შ. დოლონაძე, გ. იაშვილი	საჯარო მმართველობის საფუძვლები ISBN 978-9941-20-964-2	საგამომცემლო სახლი “ტექნიკური უნივერსიტეტი”, თბილისი 2018	688

1. თანამედროვე სახელმწიფო რთული და მრავალწახნაგოვანი მოვლენაა, რომელიც განსაკუთრებულ მოწყობასა და მართვას საჭიროებს. უხსოვარი დროიდან ყალიბდებოდა არა ერთი პარადიგმა სახელმწიფოს რაობისა და მართვა-გამგებლობის შესახებ, იქმნებოდა თეორიები, იმსხვრეოდა მითები, ყალიბდებოდა სტრუქტურები, იცვლებოდნენ მმართველები, უმჯობესდებოდა და უარესდებოდა ადამიანების მდგომარეობა, თუმცა მიზანმიმართული, მეცნიერულად დასაბუთებული მმართველობის ფორმები და მეთოდები ვერ ყალიბდებოდა. ეს შესაძლებელი მხოლოდ მე-20 საუკუნეში გახდა, შეიქმნა მეცნიერების დარგი და სასწავლო დისციპლინა, რომელსაც ქართულ ენაზე საჯარო მმართველობა ეწოდა (ამერიკულს ანალოგიით-public administration), ეს დარგი დღითიდღე ვითარდება და ძალას იკრებს. თუმცა ათეული წლების არსებობის მიუხედავად ქართულ ენაზე საჯარო მმართველობის შესახებ ლიტერატურა საკმაოდ მწირია, მოთხოვნილება კი საკმაოდ მნიშვნელოვანი.

ეს ნაშრომი ერთგვარად ავსებს არსებულ ხარვეზს, საქართველოს სინამდვილეზე დაყრდნობით მკითხველს აცნობს საჯარო მმართველობის საფუძვლებს, თანამედროვე პირობებში, დემოკრატიული მმართველობის პრინციპებზე, ადამიანის უფლებების რეალიზაციაზე დაფუძნებული მმართველობის ორგანიზაციის საწყის დებულებებსა და პრინციპებს, არსებულ პრაქტიკასა და ზოგად თეორიულ მიდგომებს.

წინამდებარე სახელმძღვანელო განკუთვნილია საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტისა და სხვა უმაღლესი სასწავლებლების იმ სტუდენტებისთვის, რომლებიც საჯარო მმართველობის სასწავლო კურსს შეისწავლიან. იმედია, უინტერესო არ იქნება ის სხვა დაინტერესებული მკითხველისთვისაც.

რამდენადაც ეს წიგნი ელექტრონულ ფორმატშია შესრულებული, ასევე შეიცავს ზოგიერთ კერძო მოსაზრებას, დაზღვეული არ იქნება ნაკლოვანებებისგან, ჩვენ მაღლიერებით მივიღებთ ყველა შენიშვნასა და წინადადებას, რომელიც შეიძლება მკითხველებისგან მივიღოთ.

4.5. სტატიები ISSN-ის მითითებით

№	ავტორი/ავტორები	სტატიის სათა-ური, ISSN	ჟურნალის/კრებულის დასახელება და ნომერი/ტომი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	გ. იაშვილი ზ. წვერავა	“გადაწყვეტილებების მიღების პროცესში	სტუ-ს სამეცნიერო ჟურნალი	სტუ თბილისი	4

		თანამედროვე ტექნოლოგიების გამოყენების შესაძლებლობა” ISSN 1987-7471	„სოციალური ეკონომიკა XXI საუკუნის აქტუალური პრობლემები“ №1		
2	გ. იაშვილი ზ. წვერავა	“კრიზისის სახეობები და მათი გამოვლინება სახელმწიფოს განვითარების პროცესში” ISSN 1987-7471	სტუ-ს სამეცნიერო ჟურნალი „სოციალური ეკონომიკა XXI საუკუნის აქტუალური პრობლემები“ №1	სტუ თბილისი	4
3	თ. იაშვილი თ. მეგრელიშვილი	“გენდერული კვოტირება - მარტივი გზა თქვა სათქმელი!” ISSN – 1512-375X	სტუ-ს სამეცნიერო ჟურნალი „ხელისუფლება და საზოგადოება“ (ისტორია, თეორია, პრაქტიკა) №1(45) 2018, ტომი II	სტუ თბილისი	7
4	მ. შანშიაშვილი ო. ქოჩორაძე	“მასმედია და ქართული ჟურნალისტიკის ასპექტები“ ISSN 1512-374X	სტუ-ს სამეცნიერო ჟურნალი „ხელისუფლება და საზოგადოება“ (ისტორია, თეორია, პრაქტიკა) №1(45) 2018, ტომი II	სტუ თბილისი	9
5	ს. გუმბერიძე, ო. ქოჩორაძე	“საერთაშორისო ორგანიზაციებისა და საზღვარგარეთის ქვეყნების კიბერუშიშროების პოლიტიკა“ “ ISSN 1512-374X	სამეცნიერო ჟურნალი ხელისუფლება და საზოგადოება (ისტორია, თეორია, პრაქტიკა). № 2 (46) 2018.	სტუ თბილისი	7
6	ნ. ხატიაშვილი, ო. ქოჩორაძე	“თანამედროვე ქართული სახელმწიფოს სულიერი უსაფრთხოება“ ISSN 1512-374X	სამეცნიერო ჟურნალი ხელისუფლება და საზოგადოება (ისტორია,	სტუ თბილისი	6

			თეორია, პრაქტიკა). № 2 (46) 2018.		
7	ლ. სისვაძე, ო. ქოჩორაძე	“საჯარო მმართველობის როლი ეთნოპოლიტიკური კონფლიქტების მოწესრიგებაში“ ISSN 1512-374X	სამეცნიერო ჟურნალი ხელისუფლება და საზოგადოება (ისტორია, თეორია, პრაქტიკა). № 3 (47) ტომი I. 2018	სტუ თბილისი	7
8	ჟ. იოსელიანი, ო. ქოჩორაძე	“მოტივაციის პროცესები სოციალური როლის ფორმირებისას“ ISSN 1512-374X	სამეცნიერო ჟურნალი ხელისუფლება და საზოგადოება (ისტორია, თეორია, პრაქტიკა). № 4 (48) ტომი I. 2018	სტუ თბილისი	10
9	გ. კეკელიძე, თ. რევაზიშვილი	“პოლიციაში განსახორციელებელი არსობრივი ცვლილებები და რეფორმირების ფუნდამენტური ხასიათი“ ISSN 1512-374X	სამეცნიერო ჟურნალი ხელისუფლება და საზოგადოება (ისტორია, თეორია, პრაქტიკა). № 4 (48) ტომი I. 2018	სტუ თბილისი	14
10	თ. რევაზიშვილი	“მწვანე ზრდა - საქართველოს მდგრადი განვითარების ახალი ვექტორი“ ISSN 1512-374X	სამეცნიერო ჟურნალი ხელისუფლება და საზოგადოება (ისტორია, თეორია, პრაქტიკა). № 4 (48) ტომი I. 2018	სტუ თბილისი	8

1. მმართველობითი გადაწყვეტილებების მიღება არის ერთ-ერთი ყველაზე მნიშვნელოვანი პროცესი, რომელზედაც მნიშვნელოვანწილად დამოკიდებულია ორგანიზაციის წარმატება. თანამედროვე ორგანიზაციის განვითარებაში, მნიშვნელოვანი როლი აკისრია პროფესიონალ კადრებს და რაც

ყველაზე მნიშვნელოვანია ჩვენი ქვეყნის რეალობიდან გამომდინარე, ხელმძღვანელებსა და მენეჯერებს. პროფესიონალი მენეჯერი უნდა ფლობდეს მმართველობითი გადაწყვეტილებების ანალიზის, განსაზღვრის, შემუშავების, მიღებისა და დანერგვის ტექნოლოგიას, რომლის გარეშეც ორგანიზაციის მართვა რთულ ეკონომიკურ-პოლიტიკურ გარემოში პრაქტიკულად შეუძლებელია. გადაწყვეტილებების მიღება, თავისთავად წარმოადგენს შეგნებულ არჩევანს არსებულ ვარიანტებსა და მოქმედებათა მიმართულების ალტერნატივებს შორის, რომლის შედეგადაც უნდა ხდებოდეს ორგანიზაციის არსებულ და სამომავლოდ სასურველ მდგომარეობებს შორის წყვეტის შემცირება. თანამედროვე ორგანიზაციის მართვის სისტემაში მნიშვნელოვანია თუ, როგორ დონეხეა და რა როლი აკისრია ორგანიზაციის მართვისა და ხელმძღვანელი პირების მიერ გადაწყვეტილებათა მიღების პროცესში, თანამედროვე ტექნოლოგიების გამოყენებას. მოცემულ სტატიაში განხილულია გადაწყვეტილებების მიღების პროცესში თანამედროვე ტექნოლოგიების გამოყენების შესაძლებლობის საკითხები.

2. საქართველოს გეოგრაფიული, პოლიტიკური, საოციალური, ეკონომიკური და დემოგრაფიული მდგომარეობიდან გამომდინარე ძალზე მნიშვნელოვანია სამართლებრივ დონეზე არსებობდეს კონკრეტული სახეობების კრიზისების შესაძლო რისკების შეფასების, გაანალიზების, დაგეგმარების და აღმოფხვრის მექანიზმები, რაც თავისთავად ხელს შეუწყობდა სახელმწიფო ინსტიტუტებს, რომ კონკრეტულ კრიზისულ სიტუაციაში ჯეროვნად, რაციონალურად და საზოგადოებისათვის უმტკივნეულოდ განახორციელონ ანტიკრიზისული ღონისძიებები. მსოფლიო პრაქტიკაში არსებობს კრიზისების წინამდებარე ბრძოლის მეთოდოლოგია და მექანიზმები, თუმცა აღსანიშნავია ის გარემოება, რომ ასეთი მეთოდოლოგიისა და მექანიზმების სრულად დანერგვა შეუძლებელია საქართველოში, ან კონკრეტულად ერთ ადგილზე სახელმწიფოში, იმის გათვალისწინებით, რომ კრიზისი თავისი მასშტაბებით, შედეგებითა და ხასიათით შესაძლოა იყოს უნიკალური. შესაბამისად, აუცილებელია შემუშავებული იქნას ისეთი ანტიკრიზისული მექანიზმები, რომელიც მორგებული და ადაპტირებული იქნება ქართული სახელმწიფოსა და საზოგადოების სოციალურ-ეკონომიკურ და კულტურულ მდგომარეობაზე. ამისათვის კი, მნიშვნელოვანია ვიცოდეთ კრიზისის არსი, მისი სახეობა და როლი სახელმწიფოსა და საზოგადოების განვითარების პროცესში. მოცემულ სტატიაში განხილულია კრიზისის სახეობები და მათი გამოვლინება სახელმწიფოს განვითარების პროცესში.

3. დღეს მსოფლიო მოდერნიზაციის პროცესი „დიდ შემფოთებას“ იწვევს. ინდუსტრიული საზოგადოებიდან ინფორმატიკის სამყაროში გადასვლამ ფიზიკური შრომა გონებრივით შეიცვალა და ამით თითქოს დამკვიდრებული და საზოგადოებაში „მიღებული“ ქალისა და მამაკაცის როლების დისბალანსი გამოიწვია. საზოგადოებაში წარმოიქმნა კონფლიქტი არსებულ ფასეულობებსა და ახალ ფასეულობებს შორის საზოგადოებაში გაიზარდა ძალადობისა და სიკვდილიანობის მაჩვენებელი და პროცესი უმართავ სახეს იღებს ეს მაშინ როცა სახელმწიფოს არ გააჩნია ჩამოყალიბებული ხედვა და სტრატეგია. ამ ფონზე სასიცოცხლოდ აუცილებელია ქვეყანამ აითვისოს მისი მოსახლეობის ნახევარზე მეტის, ქალბატონების პოტენციალი და შეთანხმებული კოორდინირებული მოქმედებით, გაატაროს თანასწორი პოლიტიკა. ეს გზა სხვადასხვა მექანიზმების გამოყენებით გაიარა უამრავმა ქვეყანამ და დღეს მოწინავე პოზიციებზეც არიან. ჩვენ მიგვაჩნია, რომ ამ გამოწვევების ფონზე ჩვენს სახელმწიფოს აღარ ააქვს „ღრმა ძილით ძილის დრო“ და დროა ჩვენც გავითვალისწინოთ სხვა, წამყვანი ქვეყნების პრაქტიკა. გთავაზობთ გენდერული კვლევების როგორც ერთ-ერთ მექანიზმს სურვილით, აღნიშნული პრაქტიკა დაინერგოს საქართველოს რეალობაში.

4. მასმედია გვევლინება საზოგადოებასთან დამაკავშირებელ ძირითად ინსტრუმენტად, სწორედ ამიტომ ეძლევა მას მნიშვნელოვანი როლი თითქმის ყველა სფეროში.

მასმედიის ყურადღების მისაპყრობად საუკეთესო საშუალებებია პრესრელიზი, ინტერვიუ, პრესკონფერენციები, გამოსვლები, პრეზენტაციები. მთავარია ჟურნალისტიკის, როგორც საზოგადოებრივი საქმიანობის ერთ-ერთი ფორმის, არსისა და განშტოებათა სპეციფიკის წარმოჩენა და შესწავლა, თითქმის ყველა სფეროში, რომ მივაღწიოთ წარმატებას ჩვენს საქმიანობაში.

5. სტატიაში განხილულია საკითხები დაკავშირებული იმასთან, რომ კიბერსივრცეში საფრთხეების მაქსიმალურად შემცირებისა და თავიდან აცილების მიზნით, საერთაშორისო ორგანიზაციებმა და საზღვარგარეთის ქვეყნებმა დაიწყეს ორგანიზაციული სტრუქტურული ერთეულების შექმნის, განვითარებისა და დახვეწის პროცესი, რაც უშუალო კავშირშია ახალი ტექნოლოგიების განვითარებასთან და კიბერდანაშაულის ზრდასთან.

6. სტატიაში განხილულია ის ძირითადი გამოწვევები, რომელთა წინაშეც დგას თანამედროვე ქართულ სახელმწიფო მისი სულიერი უსაფრთხოების უზრუნველყოფის კუთხით.

7. სტატიაში განხილულია ეთნოპოლიტიკური კონფლიქტების საჯარო მმართველობითი ასპექტები, შესწავლია პოლიტიკური ექსპერიმენტების უნიკალური პრეცედენტები, დასაბუთებულია სპეციალური ეკონომიკურ ზონის მნიშვნელობა კონფლიქტის მოწესრიგებაში.

8. პიროვნება ქმნის უამრავ სხვადასხვა ქცევით მოდელს, ასრულებს სხვადასხვა სოციალურ როლს, რომელიც განპირობებულია მისი ინდივიდუალური, ფსიქოლოგიური თუ სოციალური მახასიათებლებით.

დგება საკითხი, რა მოტივი განსაზღვრავს ამა თუ იმ სახის ქცევას, რატომ ირჩევს ადამიანი ქცევის რომელიმე კონკრეტულ სახეს? რა მოტივები აქვს შერჩეული საკუთარი საქციელის განხორციელებისას? როგორ აგებს ის საკუთარ „მე“-ს იმ კონკრეტული სოციალური როლის წარმოსადგენად, რომელსაც ასრულებს?

9. სტატიაში განხილულია შს სამინისტროს და პოლიციის სტრუქტურული, ქცევითი, სუბკულტურული და ორგანიზაციული თავისებურებები. მიმოხილულია ის პრობლემური და წინააღმდეგობრივი საკითხები, რაც დამახასიათებელია თითქმის ყველა ქვეყნისთვის, ასევე, განხილულია პოლიციის წინაშე მდგარი ამოცანები, მათი გადაჭრის სირთულეები და თავისებურებები. გაკეთებულია მცირე ისტორიული მიმოხილვა და საყოველთაო პრობლემატიკასთან და საერთო ნეგატიურ თავისებურებებთან ერთად აღწერილია პოსტსაბჭოთა სახელმწიფოებისათვის ჩვეული ნეგატიური მახასიათებლები. გაანალიზებულია ის სიახლეები, ფსიქოლოგიური, სისტემური და საზოგადოებრივი ცვლილებები, რომლებიც მიმდინარეობს თანამედროვე მსოფლიო საზოგადოებაში და ზეგავლენას ახდენს პოლიციის ფუნქციონირებაზე. განხილული მასალისა და სხვადასხვა მაგალითის ფონზე შემოთავაზებულია შინაარსობრივი ცვლილებებისა და რეფორმების დაგეგმვის, სტრატეგიის შემუშავებისა და რეალიზაციის თეორიული გზები.

10. სტატიაში განხილულია მწვანე ზრდის კონცეფციის არსი, ძირითადი პრინციპები და მწვანე ზრდის სტრატეგია, რომელიც ეკონომიკის დანერგვისა და ინვესტიციების მოზიდვის გზით განაპირობებს მდგრად ეკონომიკურ ზრდასა და ახალი ეკონომიკური შესაძლებლობების გაჩენას; გაანალიზებულია მწვანე ზრდის და მდგრადი განვითარების ურთიერთკავშირი; წარმოდგენილია საქართველოს

მთავრობის მზაობა ეროვნული ეკონომიკის მოდერნიზაციისათვის და მდგრადი განვითარების ახალი ვექტორის – მწვანე ზრდის სტრატეგიის შემუშავებისა და რეალიზაციისათვის.

5. ბეჭდური პროდუქციის გამოცემა უცხოეთში

5.4. სტატიები

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათაური, დიგიტალური საიდენტიფიკაციო კოდი DOI ან ISSN	ჟურნალის/ კრებულის დასახელება და ნომერი/ტომი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	მ. ცაცანაშვილი	“არასრულწლოვანთა უსაფრთხოება ინტერნეტში (პრობლემები და გადაჭრის გზები) საქართველოში“ ISSN – 0132-1447	საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის მოამბე ტ.12. №1, 2018	საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია	7 (ინგლისურ ენაზე)

1. ახალი ტექნოლოგიების ყოველდღიურ ცხოვრებაში დანერგვა, ციფრული წიგნიერების მდიდარი შესაძლებლობების პარალელურად, არასრულწლოვანთა ბიოლოგიური ბუნების შეცვლის რისკსაც შეიცავს. ასეთ სიტუაციაში არასრულწლოვანთა უსაფრთხოება ინტერნეტში აქტუალურ პრობლემას წარმოადგენს. ნაშრომში საქართველოს მაგალითზე განხილულია ისეთი საფრთხეები, როგორცაა: ინფორმაციის მავნე ზეგავლენა არასრულწლოვანთა ფსიქიკურ თუ ფიზიკურ ჯანმრთელობაზე, მოზარდთა მიმართ ფსიქოლოგიური თავდასხმები, მათი დაყოლიება დანაშაულის ჩადენაში, არასრულწლოვანთა პერსონალური მონაცემების უკანონო დამუშავება და გავრცელება. ნაჩვენებია კანონმდებლობის ხარვეზები და პირადი თავისუფლების, ჯანმრთელი კონსერვატიზმის, პოპულაციის შენახვის ბალანსის გათვალისწინებით დასაბუთებულია ინტერნეტში არასრულწლოვანთა დაცვის სტრატეგიის შემუშავების აუცილებლობა. წინადადება სტრატეგიული დოკუმენტის შექმნაზე ეფუძნება ტექნიკური და ტექნოლოგიური შესაძლებლობების, ადათობრივი თუ მორალური ნორმების გამოყენებასა და ინფორმაციული კულტურის ფორმირებას: 1. საფრთხეები ასაკობრივი “მგრძნობელობის” გათვალისწინებით: არასასურველი კონტაქტები (რომელთაც შეიძლება მოჰყვეს სექსუალური ძალადობა); კიბერბულინგი (Cyber bullying); ე.წ. “სახიფათო” მასალები (კორნოგრაფია, ექსტრემისტული და/ან სექსუალური ძალადობის ამსახველი ვიდეორგოლი), ინტერნეტდამოკიდებულება ანუ ადიქცია (ლათ.: addiction) და არასრულწლოვანთა ინტერნეტსოციალიზაციის პროცესი; 2. ინფორმაციული უზრუნველყოფის მექანიზმებისა და სატელეკომუნიკაციო ტექნოლოგიების ინტეგრაცია (კომპლექსური მიდგომა); 3. კიბერეკოლოგიის, ინტერნეტკულტურის, ესთეტიკური განათლებისა და აღზრდის საკითხები; 4. ინტერნეტის ტექნიკური დაცვა და სტანდარტიზაცია; 5. ორგანიზაციულ-სტრუქტურული ღონისძიებები: ა) ბავშვთა ომბუცმენის ინსტიტუტის შექმნა, რომელიც უზრუნველყოფს ინტერნეტში არასრულწლოვანთა დაცვის კოორდინაციას; ბ) ინფორმაციული უსაფრთხოების აუდიტი, როგორც ინფორმაციული

უსაფრთხოების არსებულ მდგომარეობაზე ხარისხობრივი და რაოდენობრივი შეფასების სისტემური პროცესის განხორციელების მექანიზმი.

6. სამეცნიერო ფორუმების მუშაობაში მონაწილეობა

6.1. საქართველოში

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მომხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	გ. იაშვილი, გ. ებრაღიძე	„არასამთავრობო ორგანიზაციის სოციალური საქმიანობის სტრუქტურული ძვრები და ფორმები“	თბილისი სტუ 25-26 მაისი 2018 წ.
2	გ. იაშვილი, თ. იაშვილი ბ. შერაზადიშვილი	“დრო – ორგანიზაციის და ადამიანის სტრატეგიული რესურსი”.	თბილისი სტუ 19-20 ნოემბერი 2018 წ.
3	გ. იაშვილი, ნ. ბრეგაძე	“სახელმწიფო სამსახურში მმართველობითი ანომალიების გავრცელების მიზეზები“	თბილისი სტუ 19-20 ნოემბერი 2018 წ.
4	გ. იაშვილი, ზ. წვერავა	“მმართველობითი გადაწყვეტილების ძირითადი პრინციპები და კლასიფიკაცია“	თბილისი სტუ 25-26 მაისი 2018 წ.
5	გ. იაშვილი, გ. ფარტენაძე	“ღია მმართველობა, როგორც საჯარო მართვის ახალი თეორია“	თბილისი სტუ 19-20 ნოემბერი 2018 წ.
6	ს. დოღონაძე, შ. დოღონაძე	“საჯარო მმართველობის თანამედროვე კონცეფციები და საქართველო“	თბილისი სტუ 19-20 ნოემბერი 2018 წ.
7	თ. რევაზიშვილი	“მწვანე ზრდა - საქართველოს მდგრადი განვითარების ახალი ვექტორი“	თბილისი სტუ 19-20 ნოემბერი 2018 წ.
8	გ. ბალათურია, ო. ბალათურია	“საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენის სტრატეგიის შესახებ“	თბილისი სტუ 19-20 ნოემბერი 2018 წ.
9	ო. ბალათურია	“უკრაინული ეკლესიის განხეთქილების პოლიტიკური, ისტორიული და საკუთრივ რელიგიური ასპექტები და	თბილისი სტუ 19-20 ნოემბერი 2018 წ.

		მოახლოებული პოლიტიკური საფრთხეები	
10	მარიამ ცაცანაშვილი	“ციფრული საგანმანათლებლო რესურსების განვითარება, ინტელექტუალური საკუთრება და ღია ლიცენზიები“	თბილისი სტუ 22-23 ნოემბერი 2018 ორგანიზატორი: იუნესკოს ინფორმაციული ინსტიტუტი (UNESCO)
<p>1. მოხსენება შეეხება პოსტინდუსტრიული, ინფორმაციული ცივილიზაციის კონცეპტუალურ მახასიათებლებს, ამ ტერმინის ფართო გაგებით. ავტორებს მიაჩნიათ, რომ სოციალურ სფეროს მზარდი ეკონომიკური და პოლიტიკური მნიშვნელობა გააჩნია, ცივილიზებული განვითარების სტრატეგიული პარადიგმების ორიენტაციის შეცვლის პირობებში (საინფორმაციო, მაღალტექნოლოგიური, ინოვაციური ტექნოლოგიები). ავტორები ასკვნაან, რომ დღეს საქართველოში ყალიბდება ხარისხობრივად ახალი მიდგომა ადამიანური კაპიტალის დონის მიმართ. მოხსენებაში ხაზგასმულია აღმასრულებელი ხელისუფლების ორგანოების საქმიანობის სამოქალაქო კონტროლისა და საზოგადოებრივი მონიტორინგის მექანიზმების განვითარების მნიშვნელობა მათ შორის შემდეგი „სექტორული“ მიმართულებებით: სამართალდამცავი, სასამართლო და პენიტენციური სისტემა, ინტერნეტის ტიპის სოციალური დაწესებულებები, სახელმწიფო და მუნიციპალური შესყიდვების სისტემა, სახელმწიფო მომსახურება, ანტიკორუფციული პოლიტიკის რეალიზება (მათ შორის საქართველოს ადმინისტრაციული რეფორმის ფარგლებში).</p> <p>2. თანამედროვე სამყაროში დროის მენეჯმენტის მნიშვნელობა ძალზე გაზარდილია. დრო განიხილება როგორც სტრატეგიული მნიშვნელობის რესურსი, რომელიც აუცილებელია კონკრეტული მიზნების მისაღწევად. დრო, როგორც რესურსი არანაკლები მნიშვნელობის მქონეა, როგორც ფინანსური, ტექნოლოგიური ან ადამიანური რესურსი. დროითი რესურსის არარაციონალურმა განკარგვამ შეიძლება მნიშვნელოვანი ზიანი გამოიწვიოს როგორც ინდივიდუალური ადამიანისთვის, ასევე მთლიანად ორგანიზაციისთვის. თანამედროვე დროის მენეჯმენტი ეყრდნობა შემდეგ ძირითად პრინციპებს: მიზნის განსაზღვრა, გადაწყვეტილების მიღება, დაგეგმვა, შესრულება და კონტროლი. გადაწყვეტილების სწორად მისაღებად პრიორიტეტული საკითხია საინფორმაციო ნაკადების სისწორე. დროის მენეჯმენტის პრინციპების დანერგვას დიდი მნიშვნელობა ენიჭება როგორც საჯარო, ასევე კერძო სფეროს ორგანიზაციებისთვის. ავტორების აზრით, დროის მენეჯმენტში განსაკუთრებული ადგილი უკავია მიზნების სწორად განსაზღვრას. ნაშრომში განხილულია დროის, როგორც ორგანიზაციის და ადამიანის სტრატეგიული რესურსის მნიშვნელობა.</p> <p>3. სახელმწიფო სამსახურში მმართველობით ანომალიებს განეკუთვნებიან: ბიუროკრატიზმი, კორუფცია, ინფორმაციული ჩაკეტილობა, ხელისუფლების გაუცხოება, კარიერიზმი და ა.შ. რაც თავისთავად ხელს უშლის სახელმწიფო სამსახურის ნორმალურ ფუნქციონირებას და მის წინაშე არსებული რთული ამოცანების გადაჭრას, რეფორმების განხორციელებას. სახელმწიფო სამსახურში ცვლილებების გატარება, უპირველეს ყოვლისა, უკავშირდება მმართველობით კრიზისს, რაც სახელმწიფო სამსახურის სისტემაში არსებული ანომალიური მოვლენების არსებობის შედეგია, რაც ხშირად საერთო ხასიათს იღებს და შეეხება მმართველობით ვერტიკალსა და ინფორმაციულ ნაკადებს. ეს მდგომარეობა ხელს უშლის სასურველ დისციპლინას, მიღებული გადაწყვეტილებების შესრულებას, სახელმწიფო სამსახურში ეთიკისა და კულტურის პრინციპებს. ავტორის მიერ ხაზგასმულია, რომ თანამედროვე ბიუროკრატია არ არის</p>			

მონოლითური იერარქიული წარმონაქმნი. იგი შედგება დაწესებულებების, სააგენტოების, უწყებების სიმრავლისაგან, თითოეული მათგანი დამოკიდებულია როგორც სახელმწიფო ბიუჯეტის, ასევე დაინტერესებული ჯგუფების რესურსებზე. მოცემულ ნაშრომში განხილულია სახელმწიფო სამსახურში მართველობითი ანომალიების გავრცელების ძირითადი მიზეზები.

4. მმართველობითი გადაწყვეტილების შემუშავება მმართველობითი პროცესების ერთ-ერთი ძირითადი ელემენტია. მმართველობითი პროცესები შეიძლება გადაწყვეტილების მიღების უწყვეტ პროცესად განვიხილოთ. იმისათვის, რომ მმართველობითი გადაწყვეტილებები საზოგადოებრივი ცხოვრების თანამედროვე აქტუალური საკითხების ეფექტიან მართვას უწყობდნენ ხელს, მნიშვნელოვანია მმართველობითი გადაწყვეტილებები იყოს მეცნიერულად დასაბუთებული, კომპეტენტური და დროული. მართვის პროცესში გადაწყვეტილების მიღების პროცესს 4 ძირითადი პრინციპი გააჩნია, რომელთა იგნორირებამ შეიძლება არასწორი გადაწყვეტილების მიღებისათან მიგვიყვანოს, რაც, საბოლოოდ შესაძლებელია, რომ არასასურველი შედეგების გამოწვევი გახდეს. აღნიშნული პრინციპების დაცვა კი საშუალებას იძლევა მიღებული იქნას სწორი და ხარისხიანი გადაწყვეტილებები ორგანიზაციის ყველა დონეზე. ხაზგასმულია, რომ მმართველობითი გადაწყვეტილებების კლასიფიკაცია აუცილებელია რათა განისაზღვროს ზოგადი და კონკრეტულ-სპეციფიკური მიდგომები მათი შემუშავებისათვის, რეალიზაციისა და შეფასებისათვის.

5. სახელმწიფო მართვა, საჯაროობის მექანიზმები და ინსტრუმენტები, ხელისუფლების გამჭვირვალობა, მოქალაქეთა ჩართულობა, თანამედროვე ეტაპზე „ღია მმართველობის“ ცნება უკვე აქტიურად შემოვიდა პოლიტიკურ და სამეცნიერო დისკუსიაში, თუმცა მას თან სდევს ბევრი გაურკვეველობა და გაუგებრობა. როცა საქმე ეხება აღნიშნული მოვლენის გაგებას, პირველ ყოვლისა გულისხმობენ მის სოციალურ ბუნებას, კერძოდ სახელმწიფო მართვაში მართვის ახალი ტექნოლოგიების გამოყენებას. საზოგადოების ეკონომიკური კეთილდღეობის, დემოკრატიული გარემოს ფორმირებისა და სტაბილურობის ხელშეწყობ, სტრატეგიულ მიმართულებას წარმოადგენს ღია მმართველობის განვითარება. იგი აძლიერებს მაკროეკონომიკურ გარემოს, ნაციონალურ კონკურენტუნარიანობას, რაციონალური ძალისხმევით აადვილებს მიზნობრივ სოციალურ-ეკონომიკურ და პოლიტიკურ ცვლილებებს, ხელს უწყობს მართვის პროცესების სრულყოფას, სტიმულირებს საზოგადოებრივი ფასეულობის გაფართოებას, გამჭვირვალობას, ეფექტიანობას, ქმედუნარიანობას. ღია მმართველობის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი ელემენტი საჯარო დაწესებულების გამჭვირვალე, ანგარიშვალდებულებაზე დაფუძნებული საჯარო-პოლიტიკური კომუნიკაციის სისტემაა, რომელიც თავისთავში უნდა მოიცავდეს ელექტრონული მმართველობის მექანიზმებს, ღია მონაცემებს, ელექტრონულ პეტიციას, ახალი ნორმების განხილვის და შემუშავების პლატფორმას, საჯარო მოხელეებსა და საზოგადოებას შორის ელექტრონული კომუნიკაციის საშუალებების, მომსახურების მრავალმხრივ სერვისების და ა.შ. არსებობას. ურთიერთობების ელექტრონული ფორმების და საშუალებების გამოყენებამ კიდევ უფრო გაზარდა ხელისფლების ორგანოების საზოგადოებასთან ურთიერთობების საჯაროობის და ანგარიშვალდებულების ხარისხი. საზოგადოებასთან საჯარო-პოლიტიკური კომუნიკაციის ელექტრონული ფორმების და საშუალებების დანერგვა ცენტრალურ და ადგილობრივი დონეებზე მნიშვნელოვანი ფაქტორად განიხილება ღია მმართველობის განვითარებისათვის. საჯარო მმართველობის სამეცნიერო დარგის ფარგლებში მიმდინარე კვლევებს შორის ერთ-ერთ მნიშვნელოვან ადგილი უნდა დაიკავოს ღია მმართველობის ფენომენის შესწავლამ.

6. საჯარო მმართველობა თანამედროვე მეცნიერების პირმშოა, იგი არც თუ დიდი ხნის ისტორიას ითვლის. საჯარო მმართველობის, როგორც მეცნიერების გამოჩენა განპირობებული იყო იმ ცვლილებებით, რომელიც მე-19 საუკუნის ბოლოს და მე-20 საუკუნის დასაწყისში მსოფლიოს განვითარებულ ქვეყნებში

მიმდინარეობდა. ამერიკელი მეცნიერებისა და სახელმწიფო მოღვაწეების ვუდრო ვილსონისა და ჰენრი გუნდაუს სახელი, ასევე გერმანელი სოციოლოგის მაქს ემელიან ვებერის შემოქმედება კარგად არის ცნობილი მთელს მსოფლიოში, მათ ნაშრომებსა და მოღვაწეობას უდიდესი როლი მიუძღვის საჯარო მმართველობის, როგორც მეცნიერების ჩამოყალიბებასა და განვითარებაში. შესაბამისად მოგვიანებით მათ არა ერთი მიმდევარი და გამგრძელებელი გამოუჩნდა, რომელთაც კონცეპტუალურ დონეზე გააღრმავეს და განავითარეს, ახალი სხივი შესძინეს ამ მნიშვნელოვან მეცნიერებას. საკონფერენციო მოხსენებაში გაანალიზებულია ეს მემკვიდრეობა და განხილულია თანამედროვე კონცეფციები და მიმართულებები, რომელთა გენერალური ხაზია საზოგადოების დემოკრატიზაცია, ჩართულობა, ადამიანის ძირითადი უფლებებისა და თავისუფლებების რეალიზაცია. ავტორებს მოტანილი აქვს არა ერთი მაგალითი სხვადასხვა (ძირითადად ევროპული) პრაქტიკიდან და განხილული აქვთ მათი დანერგვის პოზიტიური და ნეგატიური მხარეები. ხაზგასმულია, რომ კოპირება, (კალკირება) მავნე იქნება, საჭიროა ადგილობრივი მენტალობისა და პირობების გათვალისწინებით დამუშავდეს ყველა პრინციპი და ისე მოხდეს მათი დანერგვა.

8. მოხსენებაში განხილულია ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენის პრობლემასთან დაკავშირებული საგარეო და საშინაო ფაქტორები. აღნიშნული ფაქტორების საქართველოს ხელთ არსებული ეკონომიკური, სამართლებრივი, პოლიტიკური, სამხედრო და დიპლომატიური რესურსების გათვალისწინებით, აგრეთვე, საერთაშორისო აქტორების და მათ შორის ურთიერთობის განვითარების დინამიკის საფუძველზე შემუშავებულია საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენის ზოგადი გრძელვადიანი სტრატეგია.

9. მოხსენებაში წარმოდგენილია უკრაინის ტერიტორიაზე მიმდინარე საეკლესიო განხეთქილების მონაწილე მხარეების ინტერესები და რესურსები, ისტორიულ-პოლიტიკური და საეკლესიო სამართლებრივი არგუმენტები. ზემო აღნიშნული არგუმენტების და ფაქტორების საქართველოში და საქართველო-რუსეთის ურთიერთობებში არსებულ ვითარებაზე პროეცირების საფუძველზე გაანალიზებულია ის საფრთხეები, რომელთა წინაშეც საქართველო მიმდინარე კონტექსტში შეიძლება აღმოჩნდეს.

10. გამოსვლა ეხებოდა საქართველოში SMART-education-ს კონცეფციის აპრობაციას, რომელიც საჯარო მმართველობის პრობლემათა ინსტიტუტში შემუშავდა. ხაზი გაესვა კონცეფციის რამდენიმე ელემენტს:

1. SMART-ტექნიკისა და ტექნოლოგიების დანერგვა, რომელიც ინტერნეტის ქსელთან ერთად ქმნის ინტეგრირებულ ინტელექტუალურ-ვირტუალურ სასწავლო გარემოს თავისი უსაზღვრო შესაძლებლობებით;
2. განათლების ინფორმატიზაცია - უნივერსიტეტის წარმატების მთავარი პირობაა, ცვლის ფუნქციონალურ წიგნიერებასა და ახალ ტექნოლოგიებთან მიდგომებს.
3. ციფრული უნარები პედაგოგიური ამოცანების გადასაწყვეტად ის პოზიციაა, რომელიც ამ ცვლილებების ათვისებას და ეფექტურად გამოყენებას გულისხმობს;
4. იქმნება ახალი რესურსების, რომელიც დანაკარგების გარეშე ცოდნის გადაცემის ახალი საშუალება ხდება.

დასაბუთებული იყო სმარტ - ტექნოლოგიების როლი და მათი გამოყენებით შექმნილი ინტელექტუალური საკუთრების დაცვასა და მართვაში "საქპატენტის" მიღწევები და როლი.

დაისვა საკითხი ღია საგანმანათლებლო რესურსების პირობებში ახალი ინსტიტუტის ღია ლიცენზიების მეცნიერულ დამუშავებასთან დაკავშირებით, რადგან იგი ციფრული უთანასწორობის რისკებთანაა დაკავშირებული. განმარტებული იყო უნივერსალური ლიცენზიების ისეთი ფორმები, როგორცაა: Creative Commons და GNU General Public License.

6. 2. უცხოეთში

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მომხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	TSATSANASHVILI MARIAM	“Homo Informaticus and Information Safety in Georgia“	Khanty-Mansiysk, Russian Federation 3–8 June, 2018 In the framework of the UNESCO Information for All Programme and X International IT Forum file:///C:/Documents%20and%20Settings/pc/My%20Documents/Download/s/Khanty-Mansiysk%20conference_2018_eng_final%20(2).pdf
<p>1. გამოსვლის მიზანი – სამეცნიერო საზოგადოების ინტერესი პიროვნების ახალი ტიპის – ინფორმაციული ადამიანის (HomoInformaticus) მიმართ.</p> <p>ინფორმატიზაციის პროცესში ამ ინტერესის კვლევის ობიექტი ანტროპოსოფისტული, სოციალური თუ სოციოკულტურული ასპექტების ფართო სპექტრია. ამ ეტაპზე, მეცნიერთა მიზანია დავაკვირდეთ ახალ საკომუნიკაციო ფორმატში მიმდინარე ცვლილებებს, გავანალიზოთ ახალი ტექნოლოგიების განვითარებისა და ყოველდღიურ ცხოვრებაში მათი დანერგვის პროცესი, შევიმუშაოთ ადაპტაციის მეთოდები. მით უმეტეს, რომ პროგნოზის მიხედვით ციფრული წიგნიერების მდიდარ შესაძლებლობებთან ერთად, ინფორმაციულ გაცვლით სისტემებში “მოგზაურობას” სხვა საფრთხეებთან ერთად ბიოლოგიური ბუნების შეცვლის რისკებიც ახლავს თან.</p> <p>ასეთ ვითარებაში სახელმწიფოს ამოცანა ისაა, რომ ინფორმაციული გარემო იყოს უსაფრთხო ხოლო მისი ფორმირების პროცესი გარკვეულ კონტროლს დაექვემდებაროს,</p> <p>ეს ხომ გლობალური ამოცანაა, მაშ, რა გარემოებათა გამო შეიძლება გახდეს საინტერესო საქართველოს მაგალითები მკვლევართათვის?</p> <p>პირველი – საქართველოს ინტერნეტი შეფასებულია „ანარქიულად თავისუფალი“, რადგან არალეგალური შინაარსის მქონე ინფორმაციაც კი არ არის შესაბამისად გაკონტროლებული;</p> <p>მეორე – დაწყებულია ელექტრონული მთავრობის დანერგვის პროცესი;</p> <p>მესამე – საქართველოს კანონმდებლობა თანდათან შესაბამისობაში მოდის საერთაშორისო კონვენციებთან და შეთანხმებებთან, თუმცა ეს მაინც ძალიან ნელა და ფრაგმენტულად მიმდინარეობს; ხარვეზებია კანონმდებლობის გამოყენების და განმარტების პროცესში;</p> <p>მეოთხე – პერსონალური მონაცემების შემცველი ინფორმაციული სისტემები (მათ შორის არასრულწლოვანთა) არაა სისტემატიზირებული;</p> <p>მეხუთე – გაზრდილია ინფორმაციის მავნე ზეგავლენა არასრულწლოვანთა ფსიქიკურ თუ ფიზიკურ ჯანმრთელობაზე, მოზარდთა მიმართ ფსიქოლოგიური თავდასხმები, მათი დაყოლიება დანაშაულის ჩადენაში;</p> <p>მეექვსე – განსაკუთრებული სისწრაფით ვითარდება პერსონალურ მონაცემთა პირდაპირი მარკეტინგი, რომელსაც თან ახლავს მონაცემთა სუბიექტის უფლებათა დარღვევა;</p> <p>ამ გარემოებათა ანალიზის დროს იკვეთება ადამიანის ინფორმაციულ ველთან ადაპტაციის კონსტრუქციული და დესტრუქციული ფორმები. შესაბამისად, უსაფრთხოების პრობლემათა იდენტიფიცირება და მათი გადაჭრის გზები პირადი თავისუფლების, ჯანმრთელი კონსერვატიზმისა და პოპულაციის შენახვის დაბალანსების სტრატეგიას უნდა ეყრდნობოდეს. ასეთი მიდგომა კი სახელმწიფოს</p>			

ცივილიზაციათაშორისი პარტნიორობის პრინციპებზე დაფუძნებული ფართომასშტაბიანი და შეთანხმებული მოქმედების საშუალებას მისცემს.

გამოსვლაში მოყვანილი იყო 2008 წლის კიბერომის მაგალითი საქართველოში, რომელიც პირველად 2008 წ. სექტემბერში იქნა დასაბუთებული კრინიცაში მე-11 ბიზნესფორუმზე გამოსვლის დროს, როგორც "ანარქიულად თავისუფალი" ინტერნეტის შედეგი. ფაქტობრივი მასალა ეყრდნობოდა ერთ-ერთი საერთაშორისო ანალიტიკური ფონდის მონაცემებს (ShadowServer), რომლის მიხედვით DdoS შეტევა დაფიქსირდა 20 ივლისს. 9 აგვისტოდან კი პრაქტიკულად არ მუშაობდა არც ერთი ქართული დომეინი (ge - www.nsc.gov.ge, www.government.gov.ge, www.parliament.ge, www.gncc.ge, www.internews.ge, www.acnet.ge). გაანალიზდა კიბერუსაფრთხოების სფეროში საქართველოს შემდგომი ნაბიჯები. 2013 წლის მაისში მიღებულმა კიბერუსაფრთხოების პირველმა სტრატეგიამ მნიშვნელოვნად შეუწყო ხელი საქართველოს კიბერუსაფრთხოების სისტემის მდგრადობის ამაღლებას, 2017-2018 წლების სტრატეგიის მნიშვნელოვან სიახლეს კი წარმოადგენს მასში კიბერთავდაცვის საკითხების ასახვა ამ სფეროს შემდგომი განვითარების მიზნით.

სამეცნიერო ან სასწავლო ერთეულის დასახელება ბიზნესის ადმინისტრირების დეპარტამენტი

სამეცნიერო ან სასწავლო ერთეულის პერსონალური შემადგენლობა ხელმძღვანელის მითითებით

1. ბარათაშვილი ევგენი- პროფესორი, დეპარტამენტის უფროსი
2. ოთინაშვილი რამაზ - პროფესორი
3. ყანდაშვილი თეიმურაზ - პროფესორი
4. აბრალავა ანზორ-პროფესორი
5. კოლუაშვილი პაატა-პროფესორი
6. მეტრეველი მარინა -პროფესორი
7. გრიგალაშვილი ლევან - პროფესორი
8. ბარკალაია ბესიკ -პროფესორი
9. ქუთათელაძე რუსუდან -პროფესორი
10. ბერიძე თამარ - პროფესორი
11. ფაილოძე ნინო -პროფესორი
12. ქავთარაძე ნინო - პროფესორი
13. კურატაშვილი ანზორ - ასოც. პროფ.
14. შენგელია ქეთევან - ასოც. პროფ.

15. ხარხელაური ხათუნა - ასოც. პროფ.
16. შენგელია ნათია - ასოც. პროფ.
17. ლომია ციალა - ასოც. პროფ.
18. ნადარეიშვილი ნანა - ასოც. პროფ.
19. მამფორია ნანი - ასოც. პროფ.
20. ბერიკაშვილი ლია -ასოც. პროფ.
21. ჯორბენაძე ზურაბ - ასოც. პროფ.
22. როსტიაშვილი თამარ -ასოც. პროფ.
23. სოსელია მათა -ასოც. პროფ.
24. ბლიაძე სოფიო -ასოც. პროფ.
25. ჩეჩელაშვილი მათა -ასოც. პროფ.
26. ქინქლაძე რუსუდან -ასოც. პროფ.
27. ლურჯვანია თათია -ასოც. პროფ.
28. ღამბაშიძე თამარ - ასოც.
29. ვასაძე მანანა -ასოც. პროფ.
30. მალანია ელისაბედ - ასოც. პროფ.
31. კავთიძე ედუარდ -ასოც. პროფ.
32. ყურაშვილი გუგული - ასოც. პროფ.
33. დევიძე თამარ - ასოც. პროფ.
34. ჩიკვილაძე ნინო - ასოც. პროფ.
35. ბიბიჩაძე დავით - ასოც. პროფ.
36. ფირანაშვილი მაკა -ასოც. პროფ.
37. ქაჯაია ქეთევან - ასისტენტ პროფესორი
38. ქაჯაია თამარ -ასისტენტ პროფესორი
39. კატუკია ვალერი -ასისტენტ პროფესორი
40. თოფჩიშვილი მარინე - ასისტენტ პროფესორი
41. არიშვილი ნინო - ასისტენტ პროფესორი
42. ბოლქვაძე ანა -ასისტენტ პროფესორი
43. გოდერძიშვილი ბელა -ასისტენტ პროფესორი
44. ბერუაშვილი მანანა - ასისტენტ პროფესორი
45. დათაშვილი მარიამ - ასისტენტ პროფესორი
46. ხინიკაძე-გვარამია თამარ -ასისტენტ პროფესორი
47. ლავგილავა თამარ - ასისტენტი

- 48. ზავრაშვილი ნინო - ასისტენტი
- 49. მარტიაშვილი მათა - ასისტენტი
- 50. კერესელიძე ლევან - ასისტენტი
- 51. მორჩილაძე გიორგი - ასისტენტი
- 52. დათაშვილი ლაშა-გიორგი - ასისტენტი

4. ბეჭდური პროდუქციის გამოცემა საქართველოში

4.1. მონოგრაფიები/წიგნები

№	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის/წიგნის სათაური, საერთაშორისო სტანდარტული კოდი ISBN	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	რ.ქუთათელაძე, მ.ჩხეიძე	კომუნიკაციის სტრატეგიები	ელექტრონული სახელმძღვანელო	
2	ე.ბარათაშვილი, ა.აბრალავა, მ.ჩეჩელაშვილი, ი.მახარაშვილი	ИННОВАЦИОННЫЙ БИЗНЕС	საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი	264გვ.
3	ე.ბარათაშვილი, ა.აბრალავა, მ.მარიდაშვილი	ინვესტიციების მართვა და მისი სრულყოფის მექანიზმები	საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი	343გვ.
ვრცელი ანოტაცია (ქართულ ენაზე)				

4.5. სტატიები ISSN-ის მითითებით

№	ავტორი/ავტორები	სტატიის სათა-ური, ISSN	ჟურნალის/კრებულის დასახელება და ნომერი/ტომი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
---	-----------------	------------------------	---	--------------------------------	---------------------

1	ე.ბარათაშვილი, ა.აბრალავა, ი.მახარაშვილი, თ.ლაგვილავა	ტერიტორიული განვითარების საკითხისათვის ISSN 1987-5789	ჟურნალი ეკონომიკა და ბიზნესი №3, 2018	თბილისი, ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისი სახელმწიფო უნივერსიტეტი	5გვ.
2	ნ.ნადარეიშვილი, ნ.სამნიძე	მომწოდებლების შერჩევის პროცესები შესყიდვების მენეჯმენტში ISSN 2587-4713	ეკონომიკა №4-5. 2018	თბილისი	6გვ.
3	ნ.ნადარეიშვილი	მდგრადი განვითარების ამოცანები ტურიზმის მიმართულებით საქართველოში ISSN 2587-4713	ჩაბარებულია დასაბეჭდად ეკონომიკა № 2018	თბილისი	გვ.
4	მ.ზადათურია, მ.ბერუაშვილი	მსოფლიოში მიმდინარე ეკონომიკური პროცესების თანამედროვე ტენდენციები, ISSN 1512-053	ბიზნეს- ინჟინერინგი, #3- 4, 2018წ	თბილისი, გამომცემლობა „საჩინო“	3 გვ.
5	დევიძე თ., შოშიტაშვილი გ.	გლობალიზაციის პირობებში სტრატეგიული მენეჯმენტის, ტექნოლოგიებისა და ცოდნის მენეჯმენტის ზეგავლენა ბიზნესზე.	ჟურნ. ეკონომიკა. №4-5. 2018	თბილისი	4გვ.
6	დევიძე თ., შოშიტაშვილი დ.	გლობალიზაციის გამოწვევები და საქართველოს სავაჭრო ურთიერთობები.	ჟურნ. სოციალური ეკონომიკა. №1, 2018.	თბილისი	3გვ.

7	დევიძე თ., ჩიკვილაძე ნ., ბერიძე თ.	საინფორმაციო საზოგადოების განათლების ხარისხი. ევრაზიის მეცნიერთა კავშირი.	ყოველთვიური სამეცნიერო ჟურნალი № 7 (52) / 2018, მე-4 ნაწილი.	თბილისი	4გვ.
8	დევიძე თ., შოშიტაშვილი დ.	მცირე და საშუალო მეწარმეობის ხელშეწყობა საქართველოში.	ჟურნ. ეკონომიკა. №10-11. 2018.	თბილისი	5გვ.
9	რ.ქუთათელაძე, გ. ამყოლაძე, ლ. ბუაძე	ახალი პარადიგმა საქართველოში ბიზნეს ლიდერების თვისებათა სისტემის ჩამოყალიბებაზე	ჟურნალი „ინოვაციური ეკონომიკა და მართვა“ #1,2018	თბილისი	6გვ.
10	რ.ქუთათელაძე, მ. კვირიკაშვილი	ჯანდაცვის ორგანიზაციების ხარისხის მართვის პრობლემისათვის საბაზრო პირობებში	საქართველოს ბიზნესის მეცნიერებათა აკადემიის საერთაშორისო რეფერირებადი და რეცენზირებული სამეცნიერო- პრაქტიკული ჟურნალი „მომბე“ XXXII, თბილისი, 2018	თბილისი	2გვ.
11	ა.აბრალავა, ვ.ბატიაშვილი	ერთობლივი ცვლილებების ოპტიმიზაცია	ჟურნალი „განათლება“ №2(20), 2018	თბილისი	7გვ.
12	ა.აბრალავა, ვ.ბატიაშვილი	გარდასახვა, როგორც გამოწვევა და მენეჯერი, როგორც ლიდერი	ჟურნალი „განათლება“ №2(20), 2018	თბილისი	5გვ.
13	ა.აბრალავა, ვ.ბატიაშვილი	ცვლილებების პროცესი და ძირითადი სირთულეები	ჟურნალი „ეკონომიკა“ №6, 2018	თბილისი	
14	ა.აბრალავა, ლ.კერესელიძე	სახელმწიფო და ადგილობრივი ხელისუფლების ორგანოების	ჟურნალი „ეკონომიკა“ №4- 5, 2018	თბილისი	8გვ.

		უფლებამოსილების განაწილების სისტემის სრულყოფის მიმართულება			
<p style="text-align: center;">ვრცელი ანოტაცია (ქართულ ენაზე)</p> <p>1. წინამდებარე სტატიაში წარმოდგენილია ეკონომიკის რეგიონული განვითარება, როგორც სახელმწიფო და რეგიონული პოლიტიკის ძირითადი პრიორიტეტების რეალიზაციის სფერო, რომლის პოლიტიკის საფუძვლები დამტკიცებულია საქართველოს 2015-2017წწ-ის რეგიონული განვითარების პროგრამაში[1]. აღნიშნულ დოკუმენტში წარმოდგენილ რეგიონული განვითარების ყველა ძირითად ამოცანას, ასევე დამუშავების პროცესში მყოფ ქვეყნის ტერიტორიული განვითარების სტრატეგიებს, პირდაპირი კავშირი აქვთ ქვეყნის ეკონომიკური უსაფრთხოების უზრუნველყოფასთან. თუმცა, აღნიშნული ამოცანების სრული მოცულობით გადაწყვეტა მოითხოვს როგორც ყველა დასახელებული დოკუმენტის შეთანხმებულობას, ასევე მისი ძირითადი დებულებების სიცხადეს, არგუმენტირებულობას. ქვეყნისა და მისი რეგიონების ეკონომიკური უსაფრთხოების უზრუნველყოფა შესაძლებელია მხოლოდ უკვე არსებული ფაქტობრივი საფრთხეების კონკრეტულ განსაზღვრის, ასევე პოტენციური საფრთხეების და, შესაბამისად, ამ საფრთხეების აღმოფხვრის გზების სტრატეგიული ხედვის გათვალისწინებით. ჩვენი აზრით, ჯერჯერობით, ახალ სტრატეგიაში სრულად არ არის რეალიზებული ეს პირობები; რეალური და მოჩვენებითი საფრთხეები ყოველთვის არ არის ადვილი გასარჩევი, ზოგჯერ კი მოჩვენებითი საფრთხეები ერთგვარად ფარავს რეალურ საფრთხეებს. ეს რასაკვირველია, არ ქმნის ხელსაყრელ ფონს რანჟირებისა და მატერიალური უზრუნველყოფისათვის რეგიონული(ტერიტორიული) განვითარების სახელმწიფო პოლიტიკის ამოცანების გადაჭრაში.</p> <p>2. 21-ე საუკუნეში კომპანიის ოპერირების კონტექსტში მნიშვნელოვანი გახდა კომპანიის მომწოდებლებთან სწორი ურთიერთობა. სტრატეგიულ მომწოდებლებთან ურთიერთობების მართვა კრიტიკული ნაბიჯია მიწოდებათა ჯაჭვში პროცესების გასაუმჯობესებლად. მომწოდებლებთან გრძელვადიან ურთიერთობას მივყავართ შემცირებულ დანახარჯებთან, მზარდ ეფექტურობასთან და პროცესების მუდმივ გაუმჯობესებასთან.</p> <p>მომწოდებელი ბიზნესის ყველა ნაწილს ეხება, ვინაიდან უზრუნველყოფს ორგანიზაციისათვის საქონლის და მომსახურების უწყვეტი ნაკადის მოწოდებას. ორგანიზაციებისათვის მომწოდებლების შერჩევა შესაძლებელია სხვადასხვა საშუალებით, როგორცაა: გამოფენები, რეკომენდაციები სხვა ორგანიზაციებიდან, ბიზნეს მრჩეველები, სავაჭრო პრესა და ა.შ.</p> <p>მომწოდებლები მნიშვნელოვანი წყაროები არიან კონკურენტუნარიანი უპირატესობის მოსაპოვებლად გლობალურ ბაზრებზე მუშაობისათვის, მათი გამოცდილების, ცოდნისა და რისკის გაზიარების უნარით. მომწოდებელთა შერჩევა შრომატევადია და ბევრად უფრო მეტ პროცესებს ითვალისწინებს, ვიდრე მოწოდებულ ფასთა მიმოხილვა. შერჩევის პროცესი ძირითადად ეფუძნება ოთხ კრიტერიუმს: ხარისხს, ფასს, მომსახურებას და მიწოდებას. აღსანიშნავია რომ ფაქტორები, როგორცაა: საიმედოობა, ფინანსური უსაფრთხოება და პარტნიორობა უნდა ჩაითვალოს შერჩევის კრიტერიუმად.</p>					

3. 2017 წელი „ტურიზმის მდგრადი განვითარების საერთაშორისო წლად“ გამოაცხადა გაერო-ს ტურიზმის მსოფლიო ორგანიზაციამ (UNWTO), რომლის გენერალურ მდივნად საქართველოს წარმომადგენელი ზურაბ პოლოლიკაშვილი აირჩიეს. ამით, თვალნათლივ გამოჩნდა თუ რამდენად დიდია საქართველოს როლი მსოფლიო ტურიზმის განვითარების მხრივ.

გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის 2030 წლის მდგრადი განვითარების დღის წესრიგი ავალდებულებს წევრ-ქვეყნებს 8.9 მიზნის ჩარჩოში, რომ „შეიმუშაონ და განახორციელონ ტურიზმის მდგრადი განვითარების სტრატეგია, რომელიც ქმნის სამუშაო ადგილებს, ხელს უწყობს ადგილობრივი კულტურისა და პროდუქტების პოპულარიზაციას“.

მდგრადი ტურიზმის მნიშვნელობა როგორც მოსახლეობის დასაქმების მამოძრავებელი ძალისა და ადგილობრივი კულტურისა და პროდუქციის ხელშემწყობის, ხაზგასმულია ამავე დოკუმენტის 12.b მიზანში.

ტურიზმი ასევე განისაზღვრება, როგორც ერთ-ერთი ინსტრუმენტი, რათა „2030 წლისათვის გაზარდოს ეკონომიკური სარგებელი მცირე სახელმწიფოებმა და ნაკლებად განვითარებულმა ქვეყნებმა“ მდგრადი განვითარების 14.7 მიზნის ფარგლებში.

აღნიშნული დოკუმენტის ფარგლებში საქართველომ უნდა შეიმუშაოს მდგრადი განვითარების სტრატეგია, სადაც ტურიზმს დაეთმობა მნიშვნელოვანი ადგილი 2015 წლის 25 სექტემბერს გაეროს „ჩვენი სამყაროს გარდაქმნა: 2030 წლის დღის წესრიგი მდგრადი განვითარებისათვის“ 8.9, 12b და 14.7 პუნქტების შესაბამისად.

4. მსოფლიოში მიმდინარე ეკონომიკური პროცესების თანამედროვე ტენდენციების განხილვისას ნაჩვენებია, რომ დღესდღეობით კაპიტალისტური ეკონომიკური სისტემა კვლავ ფუნქციონირებს, თუმცა განსხვავებით 20-30 წლის წინანდელი მდგომარეობიდან, ახლა უკვე თითქმის მთელი მსოფლიო კაპიტალისტურია; შეიცვალა ტექნოლოგიები, უფრო მეტიც, მოხდა ნამდვილი ციფრული რევოლუცია. ტრანსნაციონალური ორგანიზაციების მოქმედებაც მჭიდროდაა დაკავშირებული გლობალიზაციის პოლიტიკურ, სოციალურ და კულტურულ ასპექტებთან. ასევე დასაბუთებულია, რომ დღეს ერთ-ერთ მწვავე პრობლემას წარმოადგენს გლობალიზაციის ზეგავლენა საერთაშორისო ბიზნესის განვითარებაზე.
5. ახალ ეკონომიკას ახასიათებს გლობალური განვითარების სწრაფად ცვალებადი სცენარი, რომელშიც: შემცირებულია პროდუქტის საციცოცხლო ციკლი; ბაზარს მყიდველები მართავენ; დაჩქარებულია ბიზნესის სამოქმედო გარემოს ცვალებადობა და ცოდნის დამკვლევა; წინა პლანზეა წამოწეული ახალი ცოდნითა და ინოვაციებით ნასაზრდოები მეწარმეობა. ყოველივე ამის გამო, დღეს წარმატების შანსი აქვს იმას, ვინც მეტ ძალისხმევას სამეწარმეო შემოქმედებას ახმარს.
6. ნაშრომი ეძღვნება საქართველოსა და ევროკავშირის შორის ურთიერთობის ერთ-ერთ ყველაზე მნიშვნელოვან ეტაპს, კონკრეტულად ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი სავაჭრო სივრცის შესახებ შეთანხმებას (Deep and Comprehensive Free Trade Area - DCFTA) და საქართველოს მიმართ ევროკავშირის სავაჭრო პოლიტიკის განვითარებას.

7. სტატია ეძღვნება განათლების ხარისხის შეფასების პრობლემებსა და მის განვითარებას ახალი საინფორმაციო საზოგადოების - ცოდნის საზოგადოების პირობებში, ითვალისწინებს რა შრომის ბაზარის მოთხოვნებს (მ.შ. ცოდნას, პროფესიულ უნარ-ჩვევებს, კომუნიკაციას, ინფორმაციულობას, კრეატიულობას, ერგონომიულობას და ა.შ.). აქედან გამომდინარე, განათლების ხარისხისადმი მოთხოვნის ფორმირება ხდება როგორც სახელმწიფო სასწავლო სტანდარტის, საგანმანათლებლო ხარჯების, საგანმანათლებლო დაწესებულებებისა და ინსტიტუტების მოთხოვნების გათვალისწინებით, ისე მომხმარებელთა თვალსაზრისის, კლიენტის-მომხმარებლების მოთხოვნილებების დაკმაყოფილების ხარისხის შესაბამისად. ამასთან, მხედველობაში მიიღება საინფორმაციო საზოგადოების საგანმანათლებლო სისტემების თავისებურებები, ძირითად: ახალი თაობის სახელმწიფო საგანმანათლებლო სტანდარტის დანერგვა-განხორციელება, ობიექტური სპეციფიკაცია, რეალური რეზულტატი, კონკრეტული საგანმანათლებლო მიზანი, მიდგომა კომპეტენციისადმი, საკვანძო შესაძლებლობები (კომუნიკაციური, ინფორმაციული, მათემატიკური, საინფორმაციო ტექნოლოგიები, შემოქმედებითი, გარემოსდაცვითი, სამეწარმეო, ერგონომიული, ესთეტიკური და სხვ.). აქცენტირება ხდება სისტემური მომსახურების შექმნასა და გამოყენებაზე ადაპტირებული განათლების საფუძველზე, კომპეტენტურ მიდგომაზე, სტატისტიკური ნიშნებისა და კონტროლის დინამიურობის გათვალისწინებით. განათლების ხარისხის პროგნოზირების საქმეში დემონსტრირება ხდება სრულფასოვანი ანალიტიკის, სასწავლო პროცესის ხარისხის სრული, დროული და ხარისხიანი მონიტორინგის და საგანმანათლებლო მენეჯმენტის.
8. ქართული მცირე და საშუალო მეწარმეობის განვითარებისა და მისი სახელმწიფო მხარდაჭერის თავისებურებების გამოკვლევამ გვიჩვენა, რომ დღეისათვის საჯარო ადმინისტრირების სფეროში ფუნქციონირებს ორი სპეციალიზირებული დაწესებულება, რომელიც მნიშვნელოვნად უწყობს ხელს მცირე და საშუალო საწარმოების განვითარებას, მათ შორის უზრუნველყოფს ფინანსებზე ხელმისაწვდომობას. აღსანიშნავია ის ფაქტიც, რომ 2015 წლიდან შეინიშნება მნიშვნელოვანი ზრდა საწარმოების მიერ წარდგენილი პროექტების დაფინანსების კუთხით და იმის გათვალისწინებით, რომ ორივე დაწესებულება ახორციელებს მრავალ ღონისძიებას ბიზნეს სექტორის განვითარების ხელშეწყობისთვის (ტრენინგები და კონსულტაციები), შესაბამისად საწარმოების დაფინანსებული პროექტების რაოდენობაც გაიზარდება დროთა განმავლობაში.

5. ბეჭდური პროდუქციის გამოცემა უცხოეთში

5.4. სტატიები

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათაური, დიგიტალური საიდენტიფიკაციო კოდი DOI ან ISSN	ჟურნალის/ კრებულის დასახელება და ნომერი/ტომი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
---	---------------------	---	---	--------------------------------------	------------------------

1	რ.ქუთათელაძე ა.აბრალავა ე.ბარათაშვილი	საქართველოს სატრანზიტო დერეფნის კონკურენტუნარიანობის განვითარების გზები. ISSN 2617-8044	თეორიული და გამოყენებითი ეკონომიკური საკითხები	კიევის ტარას შევჩენკოს ეროვნული უნივერსიტეტი, ეკონომიკის ფაკულტეტი	8გვ.
2	მ.ჩიქელაშვილი, რ.ოთინაშვილი, თ.ლაგვილავა	საქართველოს სამეწარმეო გარემოს პრობლემები მცირე ბიზნესის სფეროში ISSN 2411-6467	მეცნიერთა ევრაზიული კავშირი (ESU) №1 (46), 2018 ეკონომიკური მეცნიერებები	რუსეთი, მოსკოვი	4გვ.
3	რ.ქუთათელაძე, ნ.ახალაია	Transformation of Higher Education System of Georgia: Achievements and Challenges	Eorupean Journal of Transformation Studies, Vol. 6, #1, 2018		
<p>ვრცელი ანოტაცია (ქართულ ენაზე)</p> <p>1. სტატიაში განხილულია ეკონომიკური სიტუაცია საქართველოს დამოუკიდებლობის აღდგენის შემდეგ, რის შემდეგაც ქვეყანა აღმოჩნდა ახალი გეოპოლიტიკური და გეოეკონომიკური ინტერესების სფეროში. ავტორები ამტკიცებენ, რომ აქ ყველაზე მნიშვნელოვანია ტრანზიტული მიმართულება, რომელიც დაკავშირებულია სტრუქტურულ და ინფრასტრუქტურულ პროექტებში შესაბამისი ინვესტიციური ნაკადების ორიენტაციასთან. ავტორები თვლიან, რომ არსებული მდგომარეობა და მისი განვითარების პერსპექტივა ეჯახება რთულ დაბრკოლებებს, თუმცა ქვეყნის ევროატლანტიკური ორიენტაცია, ქვეყნის მკაფიოდ გამოხატული პოლიტიკური კურსი, პარტნიორების მხარდაჭერა ქმნიან საიმედო გარემოს. აქედან გამომდინარე ავტორები ამტკიცებენ, რომ მთლიანობაში საქართველოს ტრანზიტული ფუნქცია ითხოვს: სასაზღვრო პოსტების მიერ ლოგისტიკური ცენტრის ფუნქციის შექმნას, იმ ამოცანების განსაზღვრას, რომელიც ეხება საქართველოს ტრანზიტულ ფუნქციას და მათ ინტეგრაციას ევრაზიულ სატრანსპორტო სივრცეში. ავტორები თვლიან, რომ პრაქტიკაში არსებობს წინააღმდეგობა მოქმედი და ამ დროისთვის მოთხოვნილი საქართველოს ტერიტორიაზე ტრანზიტული გადაზიდვების სახელმწიფო რეგულირებას შორის. ასევე ადგილი აქვს წინააღმდეგობას მეცნიერებაში აუცილებელი და ამ დროისთვის არსებული საქართველოს საბაჟო ორგანოების, მათი მეზობლების ურთიერთქმედების მეთოდური საფუძვლების განვითარების დონეს შორის.</p> <p>2. სტატიაში განხილულია მცირე ბიზნესის განვითარებასთან დაკავშირებული საქართველოს ბიზნეს გარემოს თანამედროვე პრობლემები. თეორიული პრობლემების ანალიზი და, ამავე დროს, განსაკუთრებულ ყურადღებას უთმობენ ავტორები საქართველოში უცხოური გამოცდილების განხორციელების ძირითად მიმართულებებს, ასევე ქვეყანაში ხელსაყრელი ბიზნეს გარემოს ჩამოყალიბებისა და განვითარების პერსპექტივებს.</p>					

6. სამეცნიერო ფორუმების მუშაობაში მონაწილეობა

6.1. საქართველოში

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მომხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	ა. აბრალავა, დ. ფოღიაშვილი	ეკოლოგიური მენეჯმენტი, მდგრადი ეკოლოგიური განვითარების ინსტრუმენტი	2018წ. მაისი. საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი
2	ე. ბარათაშვილი, თ. მაჭარაშვილი	სამხრეთ კავკასიის ქვეყნებში ბიზნესის განვითარების თავისებურებების ანალიზი ეკონომიკური თავისუფლების ინდექსების კონტექსტში	2018წ. მაისი. საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი
3	ე. ბარათაშვილი, ზ. ჩხაიძე	ღვინის კლასტერები, როგორც კონკურენტუნარიანობის ამაღლების მნიშვნელოვანი ინსტრუმენტი.	2018წ. მაისი. საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი
4	ე. ბარათაშვილი, გ. ყურაშვილი, ი. მახარაშვილი	კონკურენტუნარიანი მენეჯმენტი ქართული მეღვინეობის კლასტერის ჩამოყალიბებაში.	ოქტომბერი, 2018წ. ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ეკონომიკისა და ბიზნესის ფაკულტეტი
5	ა. აბრალავა, ლ. კერესელიძე	მუნიციპალური მართვის ხარისხის პოლიტიკის შემუშავებისა და რეალიზაციის გზები	2018წ. მაისი. საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი
6	ლ. ბერიკაშვილი, თ. ლავგილავა	კრეატიული მენეჯერი ტურბულენტურ გარემოში	2018წ. მაისი. საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი
7	ე. ბარათაშვილი, დ. ბიბიჩაძე, თ. ლავგილავა	ექსტრიმ-მენეჯმენტის თავისებურებები მართვის თანამედროვე თეორიაში	ივლისი, 2018წ. ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, პაატა გუგუშვილის სახელობის ეკონომიკის ინსტიტუტი
8	ნ. ნადარეიშვილი, ბ. რუსიშვილი	ერთხელ კიდევ ბიზნესის, ბიზნეს-პროცესების და ბიზნეს- ოპერაციების არსის შესახებ	გლობალიზაცია და ბიზნესის თანამედროვე გამოწვევები (II საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის შრომების კრებული. I ნაწილი) „ტექნიკური უნივერსიტეტი“, თბილისი 2018. გვ. 238-241.
9	ნ. ნადარეიშვილი, ნ. სამნიძე	საწარმოო რესურსების მართვის განვითარება	გლობალიზაცია და ბიზნესის თანამედროვე გამოწვევები (II საერთაშორისო სამეცნიერო

			კონფერენციის შრომების კრებული. I ნაწილი) „ტექნიკური უნივერსიტეტი“, თბილისი 2018. გვ. 242-246.
10	ბ.გოდერძიშვილი, მ. მარტიაშვილი.	გლობალიზაცია კომპანიის ფასეულობის ზრდაზე ორიენტირებული მართვის სრულყოფის სტრატეგიული მიმართულებები.	2018წ. მაისი. საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი
11	დევიძე თ., შოშიტაშვილი გ..	საფასო პოლიტიკა და კონკურენციის პოლიტიკა.	უმაღლესი სასწავლებელი ჯორჯიასა და ბალტიის საერთაშორისო აკადემიის პარტნიორობით გამართული საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „გლობალიზაცია და ბიზნესი -- გამოწვევები, პრობლემები, პერსპექტივები. საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის შრომების კრებული. ივერონი. თბ., 2018
12	დევიძე თ., შოშიტაშვილი დ.	ევროკავშირთან ასოცირების შეთანხმებიდან გამომდინარე ფინანსური გამოწვევები.	საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი. ბიზნესტექნოლოგიების ფაკულტეტი. გლობალიზაცია და ბიზნესის თანამედროვე გამოწვევები. საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის შრომების კრებული. II, 2018.
13	დევიძე თ., შოშიტაშვილი დ.	ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი სავაჭრო სივრცის შესახებ შეთანხმება.	უმაღლესი სასწავლებელი ჯორჯიასა და ბალტიის საერთაშორისო აკადემიის პარტნიორობით გამართული საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „გლობალიზაცია და ბიზნესი -- გამოწვევები, პრობლემები, პერსპექტივები. საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის შრომების კრებული. ივერონი. თბ., 2018.
14	დევიძე თ., კაპანაძე მ.	მცირე და საშუალო ბიზნესის პრობლემები და მათი გადაჭრის გზები საქართველოში.	ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი. პაატა გუგუშვილის სახელობის ეკონომიკის ინსტიტუტი. პროფესორ გიორგი პაპავას დაბადებიდან 95-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი

			საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენციის მასალების კრებული. ეკონომიკისა და ეკონომიკური მეცნიერების განვითარების თანამედროვე ტენდენციები. თბ., 2018.
15	დევიძე თ., შოშიტაშვილი დ.	საჯარო-კერძო პარტნიორობის პერსპექტივები ინფრასტრუქტურულ პროექტებში.	ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი. ეკონომიკისა და ბიზნესის ფაკულტეტი. III საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია. გლობალიზაციის გამოწვევები ეკონომიკასა და ბიზნესში. შრომების კრებული. საქართველო, თბილისი. 26-27 ოქტომბერი. 2018.
16	მ.ბაღათურია, მ.ბერუაშვილი	გლობალური და ადგილობრივი ბიზნესის კულტურული და კროსკულტურული თავისებურებები	თბილისი, სტუ. მაისი, 2018წ.
მოსხენების ანოტაცია (საჭიროა იმ შემთხვევაში, თუ მოხსენება ფორუმის მასალებში არ გამოქვეყნებულა)			

**სამეცნიერო ან სასწავლო ერთეულის დასახელება
საფინანსო და საბანკო ტექნოლოგიების დეპარტამენტი**

4. ბეჭდური პროდუქციის გამოცემა საქართველოში

4. 2. სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება, საერთაშორისო სტანდარტული კოდი ISBN	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	მოსიაშვილი ვ., მამაცაშვილი ე., ახალკაცი ნ.	ფულის მიმოქცევა და კრედიტი. ISBN 978-9941-9528-6-9.	გამომცემლობა „დანი“.	გვ.: 588.

2	ცაავა გ., ბურდიაშვილი რ., ცაავა დ., მოსიაშვილი ვ.	რისკოლოგია: ეკონომიკური, ფინანსური და საბანკო- საკრედიტო რისკების მენეჯმენტი“, სახელმძღვანელო. ISBN 978-9941-27-419-0 (PDF)	(ელექტრონული წიგნი).	გვ. : 668
<p style="text-align: center;">ვრცელი ანოტაცია (ქართულ ენაზე)</p> <p>1. სახელმძღვანელოში ლოგიკური თანამიმდევრობითაა განხილული ეკონომიკის ისეთი აქტუალური საკითხები, როგორცაა: ფულის წარმოშობის ისტორია, არსი და ფუნქციები; ფულის ბრუნვა; ფულადი სისტემები; ინფლაცია: არსი, მიზეზები, სტაბილიზაციის მიმართულებები; კრედიტი: ფუნქციები, ფორმები, დაკრედიტების ძირითადი პრინციპები; საკრედიტო სისტემა; ცენტრალური ბანკები, საბანკო სექტორი; არასაბანკო საკრედიტო ინსტიტუტები; ფასიანი ქაღალდების ბაზარი; ფასიანი ქაღალდების ბაზარი საქართველოში; სავალუტო ბაზარი; საგადასახდელო ბალანსი; საერთაშორისო ფინანსები და საერთაშორისო საფინანსო ორგანიზაციები.</p> <p>შინაარსის ადვილად აღქმის მიზნით თითოეული თემა დაყოფილია საკითხებად, წიგნი განკუთვნილია ბაკალავრიატის, მაგისტრატურის და დოქტორანტურის კურსის მსმენელთათვის, პროფესორ-მასწავლებლებისათვის. იგი აგრეთვე დიდ დახმარებას გაუწევს ეკონომიკის აღნიშნული საკითხების შესწავლით დაინტერესებულ სხვა პირებსაც.</p> <p>2. სახელმძღვანელოში ნაჩვენებია რისკ-მენეჯმენტის როლი თანამედროვე საბაზრო ურთიერთობებში. განხილულია ეკონომიკური, ფინანსური და საბანკო საკრედიტო რისკების შეფასებასთან დაკავშირებული პრაქტიკული საკითხები, ეკონომიკური და ფინანსური მათემატიკის საკვანძო საკითხები, რისკების შეფასების მოდელები. შეთავაზებულია რისკის კლასიფიკაცია და მისი მონიტორინგის ფორმები, საკრედიტო პროცესში მონაწილე საკრედიტო დაწესებულებების ძირითადი სამსახურების დასკვნების, მათ შორის რისკ-მენეჯერის დასკვნის მაგალითები. მოყვანილია პოტენციური მსესხებელის საკრედიტო რისკების ფაქტორული ანალიზის მეთოდოლოგია, რომელსაც სწორი და სწრაფი გადაწყვეტილების მიღება შეუძლია.</p> <p>მოყვანილია ყველაზე უფრო რთული პროექტების რისკების შეფასების პრაქტიკიდან მაგალითები. აღნიშნულია კრედიტზე, რისკის თითოეული სახეობის ჭრილში, დოკუმენტების წარმოდგენისა და ანალიზის თავისებურებები. შეთავაზებულია საბანკო ბიზნესზე ერთდროულად მოქმედი რისკების ურთიერთემოქმედების ფაქტორის გამოვლენისა და მისი რაოდენობრივად გაანგარიშების ავტორისეული ვარიანტი. განსაკუთრებული ყურადღება საკრედიტო რისკების ანალიზისას ყველაზე ხშირად გავრცობილ ძირითად პრობლემებზე და შეცდომებზეა გამახვილებული.</p> <p>სახელმძღვანელო განკუთვნილია საბანკო თანამშრომლებისათვის, ასევე „საბანკო საქმის“ ან „ფინანსები და კრედიტის“ დეპარტამენტის საგანმანათლებლო უმაღლესი დაწესებულებების სტუდენტთა ბაკალავრებისათვის, მაგისტრანტებისათვის, დოქტორანტებისათვის. იგი შეიძლება პოტენციური მსესხებლებისათვის კრედიტზე განაცხადის გონივრულად და ხარისხობრივად მომზადებასთან მიმართებაში იყოს სასარგებლო.</p>				

4.5. სტატიები ISSN-ის მითითებით

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათაური, ISSN	ჟურნალის/ კრებულის დასახელება და ნომერი/ტომი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	მერაბ ვანიშვილი, ნინო ვანიშვილი	რეგიონული ეკონომიკური პოლიტიკა: ეკონომიკის რეგულირების რეგიონული და მუნიციპალური მექანიზმები ISSN 1987-8591	სამეცნიერო ჟურნალი „სეუ და მეცნიერება“ № 7 (7)	თბილისი-2018 გამომცემლობა: შპს „ფორმა“	გვ. 47-56
2	ჭელიძე მ., თოფჩიშვილი მ.	ფინანსური ტექნოლოგიების როლი საბანკო სექტორის განვითარებაში. 2449- 2396	რეფერირებადი და რეცენზირებადი საერთაშორისო სამეცნიერო- პრაქტიკული ჟურნალი „გლობალიზაცია და ბიზნესი“, N5	თბილისი, გამომცემლობა „საუნჯე“	4
3	ჭელიძე მ., მოსიაშვილი ვ.	ბანკები, როგორც ფასიანი ქაღალდების ბაზრის მონაწილეები. 2587-5000	რეცენზირებადი და რეფერირებადი საერთაშორისო სამეცნიერო ჟურნალი „ეკონომიკა და ფინანსები“.	თბილისი, გამომცემლობა „დანი“	12
4	მოსიაშვილი ვ. ცავა გ.	საბანკო ბიზნესზე ერდროულად მოქმედი რისკების ურთიერთზემოქმედების ფაქტორის დადგენა და მისი რაოდენობრივად გაანგარიშების ავტორისეული ფორმულის ჩამოყალიბება. ISSN – 2587 - 5000	ჟურნალი - „ეკონომიკა და ფინანსები“ N 1-2.	თბილისი, გამომცემლობა „დანი“	გვ.: 9.
5	ვალერი მოსიაშვილი	ტურიზმის გავლენის ფინანსური ასპექტები ქვეყნის ეკონომიკაზე	ჟურნალი „სეუ&მეცნიერება“ N 7 (7).	თბილისი გამომცემლობა „ფორმა“	გვ.: 7.

ვრცელი ანოტაცია (ქართულ ენაზე)

1. სტატიაში, უახლეს ლიტერატურულ წყაროებსა და მდიდარ ფაქტობრივ მასალაზე დაყრდნობით, თანმიმდევრულად არის გაანალიზებული ეკონომიკური პოლიტიკის ისეთი მნიშვნელოვანი საკითხი, როგორცაა რეგიონული ეკონომიკური პოლიტიკა: ეკონომიკის რეგულირების რეგიონული და მუნიციპალური მექანიზმები.

ხაზგასმულია, რომ რეგიონული პოლიტიკა სახელმწიფოებრივი რეგულირების მნიშვნელოვანი ნაწილია. ამის გამო, მის შემუშავებასა და განხორციელებას დიდი მნიშვნელობა უნდა მიენიჭოს. ამჟამად რეგიონული განვითარების სრულიად ახალი მიმართულება მუშავდება, რომელიც რეგიონების ინტერესებს ითვალისწინებს და პარალელურად ადგილობრივ ხელისუფლებას აკისრებს პასუხისმგებლობას. სწორედ ამ თეორიაზე უნდა იყოს ძირითადად დაფუძნებული საქართველოს თანამედროვე რეგიონული პოლიტიკა. თუმცა, ქვეყანაში განსაზღვრული როლი პოსტკეინსიანურმა და დაუბალანსებლობის რეგიონული განვითარების თეორიებმაც უნდა ითამაშოს.

დასაბუთებულია, რომ სახელმწიფოს რეგიონული პოლიტიკის მნიშვნელოვანი შედეგი იქნება: ფედერალიზმის განვითარებისათვის პირობების შექმნა; ფედერაციის სუბიექტების ურთიერთხელსაყრელი თანამშრომლობა და ეკონომიკური დონეების გამოთანაბრება, რეგიონების სოციალურ-ეკონომიკური პოტენციალის ეფექტიანი გამოყენება, რეფორმების განხორციელება, ყველა რეგიონში მოსახლეობის ცხოვრების დონისა და ხარისხის გაუმჯობესება. მთლიანად, რეგიონული განვითარების ეფექტიანობა როგორც ეკონომიკური, ისე სოციალური კრიტერიუმებითაც უნდა განისაზღვროს.

2. ტექნოლოგიების განვითარებამ უდიდესი გავლენა მოახდინა ფინანსურ სექტორზე. ფინანსებისა და ტექნოლოგიების შერწყმის შედეგად წარმოიშვა ტერმინი „ფინტექი“, რაც გულისხმობს სტარტაპებს, რომლებიც ფინანსური მომსახურების სფეროში იყენებენ მოწინავე ტექნოლოგიებს. ერთის მხრივ, მოწინავე ტექნოლოგიები ხელს უწყობენ და ამარტივებენ სხვადასხვა ოპერაციების და საქმიანობის განხორციელებას, მაგრამ მეორეს მხრივ, რეალურ საფრთხეს უქმნიან კონსერვატიულ საბანკო სექტორს.

საბანკო სექტორში ფინანსური ტექნოლოგიების დანერგვისა და განვითარების მთავარი მიზანია დროის დაზოგვა, სიზუსტე და დაცულობის მაღალი ხარისხი.

ისევე როგორც მთელ მსოფლიოში, საქართველოშიც დღეს ფინტექი წარმატებით ვითარდება. იგი ხელს უწყობს ინვესტიციების მოზიდვას და საბანკო სერვისს უფრო ხელმისაწვდომს, კომფორტულს და მოქნილს ხდის.

კვლევის მიზანს წარმოადგენს ფინანსური ტექნოლოგიების როლის და მნიშვნელობის განსაზღვრა საბანკო სექტორის განვითარებაში. კვლევის თეორიული საფუძველია საქართველოს და უცხო ქვეყნების გამოცდილება, თეორიები და ეკონომიკური მეცნიერებისა და პრაქტიკოსთა წინადადებები.

სტატიაში განხილულია ბანკების კონკურენტუნარიანობის ამაღლების საქმეში ფინანსური ტექნოლოგიების დანერგვის მნიშვნელობა, ასევე დასახულია საბანკო სექტორის განვითარების პერსპექტივები თანამედროვე ფინანსური ტექნოლოგიების დანერგვის ჭრილში.

3. საქართველოს კომერციულმა ბანკებმა ფასიანი ქაღალდების ბაზარზე მონაწილეობით შეძლეს მეტი კლიენტის მოზიდვა, შემოსავლების გაზრდა და კლიენტებისათვის ახალი მომსახურების შეთავაზება.

ბანკი მუდმივად ცდილობს შექმნას რაც შეიძლება მაღალლიკვიდური და მომგებიანი საინვესტიციო პორტფელი, რისთვისაც აუცილებელია ეფექტიანი საინვესტიციო საქმიანობის პირობები - მარეგულირებელი საკანონმდებლო ბაზის არსებობა, ფასიანი ქაღალდების ბაზრის განვითარება და ხელსაყრელი გარემო, რაც ბანკს ხელს შეუწყობს მოახდინოს ფასიანი ქაღალდების პორტფელის დივერსიფიკაცია.

კვლევის მიზანია განვიხილოთ ბანკების, როგორც ფასიანი ქაღალდების ბაზრის ძირითადი მონაწილეების მნიშვნელობა, დავახასიათოთ ფასიანი ქაღალდების ბაზარზე ბანკების საქმიანობის სახეობები, აღვწეროთ კომერციული ბანკების საინვესტიციო პორტფელის ფორმირების გზები.

სტატიაში უახლეს ლიტერატურულ წყაროებსა და ფაქტობრივ მასალებზე დაყრდნობით, განხილულია საქართველოში ფასიანი ქაღალდების ბაზარზე არსებული სიტუაცია, წარმოჩენილია ის პრობლემები, რის წინაშეც დგანან კომერციული ბანკები ფასიანი ქაღალდებით ვაჭრობის პროცესში და ჩამოყალიბებულია საქართველოში ფასიანი ქაღალდების ბაზრის განვითარების პერსპექტივები.

არსებული მდგომარეობის, პრობლემებისა და პერსპექტივების უკეთ გაანალიზების მიზნით მუშაობის პროცესში განხილულ იქნა ეროვნული ბანკის მიერ გამოცემული ყოველწლიური ანგარიშები, ასევე სხვა სტატისტიკური მონაცემები.

4. სტატიაში გამოკვლეულია საბანკო ბიზნესში ერთდროულად მოქმედი რისკების ურთიერთზემოქმედების მნიშვნელოვანი ფაქტორის არსებობის რეალობა და მისი რაოდენობრივი გაანგარიშების ავტორისეული ფორმულებია ჩამოყალიბებული. ხაზგასმულია, რომ საბანკო სისტემაში მოქმედი ეკონომიკური ნორმატივებისა და ლიმიტების გაანგარიშების ფორმულებში ერთდროულად მოქმედი რისკების მნიშვნელობების უბრალოდ დაჯამება (შეკრება) ხორციელდება და მათი უშუალოდ ერთმანეთზე ზემოქმედების ფაქტორის მნიშვნელოვანი ფენომენი მხედველობაში არ არის მიღებული, როგორც აღნიშნული საკითხი იფლაციის წლიური ტემპის გაანგარიშებისა და კვარტალური საპროცენტო განაკვეთის მნიშვნელობის განსაზღვრის ფორმულებში არის გათვალისწინებული. შეთავაზებულია საბანკო ნორმატივების გაანგარიშების ფორმულებში აღნიშნული ნაკლოვანების აღმოფხვრის ავტორისეული ვარიანტი, რაც საბანკო საქმიანობის საიმედოობის განმტკიცებისა და რისკების ზემოქმედების სრულყოფის საწინდარი გახდება.

5. ტურიზმი არსებით გავლენას ახდენს რეგიონის ეკონომიკურ განვითარებაზე, ხელს უწყობს ქვეყანაში უცხოური ვალუტის შემოდინებას, აუმჯობესებს ინფრასტრუქტურას და ა.შ. ტურიზმიდან მაქსიმალური შედეგის მიღებისათვის ყოველი სახელმწიფო ამუშავებს ტურისტულ პოლიტიკას, რომელიც წარმოგვიდგება სახელმწიფოს სოციალურ-ეკონომიკური პოლიტიკის სახედ (სახეობად, შემადგენელ ნაწილად).

სახელმწიფოს ტურისტული პოლიტიკა - ეს არის სახელმწიფო ზემოქმედების ფორმების, მეთოდებისა და მიმართულებების ერთობლიობა, ტურიზმის სფეროს ფუნქციონირებაზე, რათა მიღწეული იქნას სოციალურ-ეკონომიკური კომპლექსის დასახული მიზნების შენარჩუნება და განვითარება.

6. სამეცნიერო ფორუმების მუშაობაში მონაწილეობა

6.1. საქართველოში

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მომხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	ლილი გვენეტაძე ცილა ბენაშვილი	კომპანიის მოკლევადიანი დაფინანსების ზოგიერთი მეთოდოლოგიური ასპექტები (მასალა გამოქვეყნდა ჟურნალში ბზნეს ინჟინერინგი 3-4 2018 წ გვ. 267)	მეექვსე საერთაშორისო ეკონომიკური კონფერენციის: ეროვნული ეკონომიკის განვითარების მოდელები: გუმინ, დდეს, ხვალ., თბილისი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი
2	ჭელიძე მ., ბერიძე თ., ჟორჟოლიანი გ.	საქართველოს სადაზღვევო ბაზარზე არსებული კონკურენტული გარემოს მიმოხილვა (სს „დაზღვევის საერთაშორისო კომპანია ირაოს“ მაგალითზე).	კონკურენციის პოლიტიკის II საერთაშორისო კონფერენცია „კონკურენციის პოლიტიკა: ტენდენციები და გამოწვევები“. თბილისი, 2018 წლის 28-29 სექტემბერი.
3	ჭელიძე მ., ბერიძე თ.	საერთაშორისო თანამშრომლობის მნიშვნელობა სახელმწიფოს შიდა ფინანსური რესურსების მობილიზებასა და განვითარებაში.	I ეროვნული სამეცნიერო კონფერენცია „ეკონომიკური მეცნიერების კრიზისი და ახალი პარადიგმების ძიება“. თბილისი, 2018 წლის 14 სექტემბერი.
4	მოსიაშვილი ვ., ჭელიძე მ.	ტურიზმის სავარაუდო ნეგატიური გავლენა ქვეყნის ფინანსურ სტაბილურობაზე.	საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „მეცნიერება პრაქტიკისა და განვითარების-თვის“. ქარელი, 2018 წლის 15 ივლისი.
5	ქურასბედიანი ს., ჭელიძე მ.	კრიპტოვალუტა, როგორც ფულის გათეთრების საშუალება.	II საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „გლობალიზაცია და ბიზნესის თანამედროვე გამოწვევები“. თბილისი, 2018 წლის 25-26 მაისი.
6	მერაბ ვანიშვილი, ნინო ვანიშვილი	ფისკალური დეცენტრალიზაციის გამოწვევები და პერსპექტივები საქართველოს თვითმმართველ ქალაქებში	გორის სახელმწიფო სასწავლო უნივერსიტეტი

მომხსენების ანოტაცია (საჭიროა იმ შემთხვევაში, თუ მოხსენება ფორუმის მასალებში არ გამოქვეყნებულა)
 6. სტატიაში, უახლეს ლიტერატურულ წყაროებსა და ფაქტობრივ მონაცემებზე დაყრდნობით, შესწავლილია ფინანსური მეცნიერებისა და სამეურნეო ცხოვრების ისეთი მნიშვნელოვანი საკითხი, როგორცაა ფისკალური დეცენტრალიზაციის გამოწვევები და პერსპექტივები საქართველოს თვითმმართველ ქალაქებში.

თვითმმართველი ქალაქების საბიუჯეტო შემოსავლების არსებული სტრუქტურის განხილვის საფუძველზე დადგენილია, რომ თვითმმართველი ქალაქები ფინანსურ საკითხებში დამოკიდებულნი არიან ცენტრალურ ხელისუფლებაზე. ხაზგასმულია, რომ თვითმმართველმა ქალაქებმა რეგულარულად უნდა იმუშაონ ახალი სახის შემოსავლების შემოღებაზე, რაც მნიშვნელოვნად გაზრდის მათი ბიუჯეტების შემოსავლებს. ეს კი, თავის მხრივ, ადგილობრივ ხელისუფლებებს მისცემს მნიშვნელოვანი პროექტების განხორციელების შესაძლებლობას.

დასაბუთებულია, რომ სახელმწიფო ხელისუფლების ერთ-ერთ უმნიშვნელოვანეს ამოცანას ქვეყანაში ეფექტიანი სატრანსფერო პოლიტიკის გატარება წარმოადგენს, რამაც უნდა უზრუნველყოს ცალკეულ რეგიონებს შორის ფინანსური რესურსების სამართლიანი გადანაწილება, კონკურენცია და შეჯიბრებითობა.

6. 2. უცხოეთში

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მომხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	Chelidze M., Gelitashvili G., Abutidze G.	The Microfinance Institutions in Financial System of Georgia.	V International Research Conference „GSOM Emerging Markets Conference – 2018“. St. Petersburg, Russian Federation. October 4-6, 2018.
2	Khidirbegishvili N., Chelidze M.	The Present State and Development Prospects of the Securities Market of Georgia.	XIII International Research and Practical Conference „Modern Management: Problems and Prospects“. St. Petersburg, Russian Federation. April 26-27, 2018.
მომხსენების ანოტაცია (საჭიროა იმ შემთხვევაში, თუ მოხსენება ფორუმის მასალებში არ გამოქვეყნებულა)			